

Halsters Laag

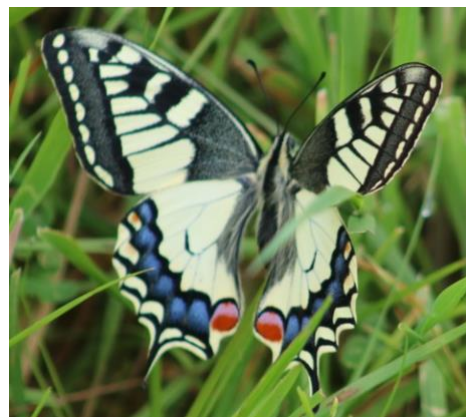
Het Halsters Laag (90 ha) ligt tussen twee noordelijke uitlopers van de Brabantse Wal. Het natuurgebied, waarvoor destijds helaas niet de status Natura-2000 is aangevraagd, is eigendom van Staatsbosbeheer. Tussen de twee uitlopers van de Brabantse Wal raken zand- en kleigronden elkaar: de Naad van Brabant. Door deze ligging komt grondwater van heel goede kwaliteit aan de oppervlakte.

De provincie heeft het gebied aangewezen als natte natuurparel. Ooit was het een uitgestrekt moerasgebied waar vanaf de dertiende eeuw grootschalig turf werd afgegraven. Her en der bleef nog wat veen achter, dat lokale bewoners tot in de vorige eeuw voor eigen gebruik uitgroeven. Zo zijn de zogenaamde 'boerenputten' ontstaan, poelen waarvan er een aantal nog zichtbaar is. Nadat Staatsbosbeheer de gronden in eigendom verkreeg is de voedselarme ondergrond weer tevoorschijn gebracht. Ook kwelwater kan weer gemakkelijker aan de oppervlakte komen. Het afgraven van de voedselrijke bovenlaag is behoedzaam gebeurd om de talloze slotjes in het gebied te behouden. Deze slotjes hebben een grote cultuurhistorische betekenis. In het verleden fungeerde het Halsters Laag ooit als verdedigingslinie: zeker zes keer in de geschiedenis is het gebied onder water gezet om het naburige Bergen op Zoom te beschermen tegen vijandelijkheden. Het laaggelegen gebied bestaat nu uit natte graslanden, broekbosjes, elzensingels en tal van plasjes en slotjes.

Dit jaar krijgt dit gebied onze volle aandacht: langs een vast traject tellen we hommels en vlinders, we onderzoeken er de macrofauna in en om de boerenputten en wekelijks monitoren we loopkevers in het natte grasland.

Opvallende aanwezigen zijn hier – naast de rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*) - de poelpiraat (*Pirata pirati*) (afbeelding), de gekorrelde schallebijter (*Carabus granulatus*) (afbeelding), de zeldzame grashommel (*Bombus ruderarius*).

Fraaie koninginnenpages (afbeelding) zijn er nagenoeg de hele maand te bewonderen.

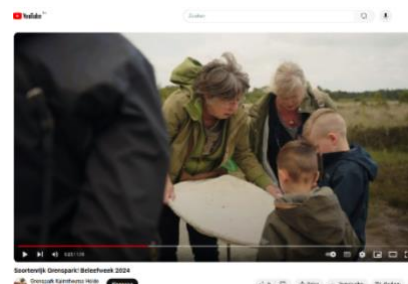
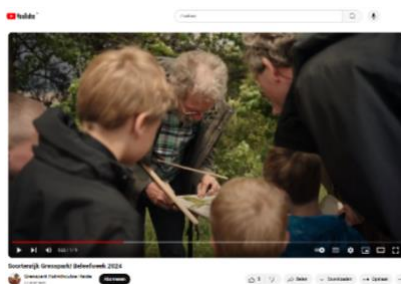
Onderzoek verspreiding goudglanzende schallebijter

Deze maand zijn goudglanzende schallebijters (*Carabus auronitens*) aangetroffen in een klein geïsoleerd liggend bosperceel bij Agtmaal op, de hoek van de Roosendaalsebaan en de Mathildelaan. De kever heeft blijkbaar geen ecologische verbindingzone met eik en beuk nodig om het leefgebied uit te breiden. De zoektocht naar de verbreiding van het dier gaat gewoon door.

Grenspark Kalmthoutse Heide

In de week van de biodiversiteit organiseert het Grenspark een reeks van activiteiten. Zo zijn er in het Karrenmuseum een cursus insectenhotel bouwen, er zijn geleide excursies naar de Groote Meer, men maakt kennis met het werk van een lokale bio-boer en er is de door ons georganiseerde insectensafari rondom het Pluisven, de Wilgenduinen en het Muggenpiske op de Kalmthoutse Heide. Zestien deelnemers telt onze groep, veel kinderen, maar ook een professionele cameraman.

Vanzelfsprekend worden er die dag tal van juffers, libellen en andere insecten gespot, zoals ook het groentje (afbeelding), een liefhebber van vochtige heide: één van de doelsoorten van het grenspark.

Op verzoek van de beheerder (ANB) bemonsteren we dit jaar de macrofauna van een viertal vennen in de gemeentebossen van Kalmthout. Deze maand was het Boerenven aan de beurt. Behalve heel veel kleine watersalamanders vingden we er veel kevertjes, maar ook een juveniele staafwants (*Ranatra linearis*)

Waterwingebied EVIDES

Deze maand zijn de poelen in het waterwingebied Huijbergen gemonitord. In dat waterwingebied heeft EVIDES drie nieuwe poelen aangelegd. Ruim dertig verschillende soorten waterkevers telden we er.

De Kleine Meer

Het voedselrijke en met crassula begroeide Belderven, dat bij de werkschuur ligt, wordt na de zomer geschoond en opnieuw ingericht. Wat leeft er nu in dat ven en wat is straks de situatie na de herinrichting ervan? Met instemming van Natuurmonumenten gaan we dit volgen. We telden er deze maand vijftien soorten waterkevers en twee soorten wantsen, waaronder een oeverwantsje *Chartoscirta cincta* (afbeelding) met opvallend bolle ogen.

De Wildernissen

Op 6, 19 en 28 mei controleren we de bodemvallen in de stuifduinen van de Wildernissen. Op het open zand kruipen opvallend veel loopkevers rond, veel qua aantallen (abundantie), maar ook veel qua soortenrijkdom.

In de bossen langs de rand van het stuifzandterrein nemen we een bonte dennenwants (*Holcogaster fibulata*) (afbeelding) waar. Tot voor kort was deze zuidelijke soort zeer zeldzaam in Nederland, maar inmiddels omvat het leefgebied van deze schildwants de hele zuidelijke helft van ons land

De Kortenhoeff

Een aantal jaren geleden maakten tal van pas uitgesloten libellen gebruik van een omgevallen boom langs het Bronven om er te zonnen, te drogen en aan te sterken. Fraai waren daar destijds ook de zeldzame venwitsnuitlibellen (*Leucorrhinia dubia*) te zien (afbeelding).

Intussen is die boom vrijwel geheel vergaan. Op ons verzoek legde Staatsbosbeheer er dit jaar een nieuwe boom neer en tot grote verrassing waren op die boom weer verse witsnuitlibellen te zien.

Lievensberg – Wilde Soorten Weekend

Tijdens het wilde soorten weekend van KNNV Roosendaal is eens goed gekeken naar de biodiversiteit van dit gebied. Uiteraard zijn de insecten daar een onderzoek waard. Aan nachtvlinders is er weinig gedaan en zijn de meeste waarnemingen nieuw voor het gebied. Ook enkele overdag geziene soorten worden toegevoegd aan de lijst. Erg leuk is de vondst door Gerrit van de geogde langsprietmot. Van een afstandje zou je denken aan een geelbandlangsprietmot maar deze kleinere soort heeft ook nog een afwijkende vleugeltekening dichtbij de vleugelrand (foto). De rupsen

leven van zilversparren en zijn verder in West-Brabant nog niet gevonden. Een andere leuke vondst is die van de rups van de krakeling. De rups is een typische oligofaag die leeft op één familie van planten. In dit geval zijn dat de houtige leden van de rozenfamilie zoals meidoorn, sleedoorn, vogelkers, appel, peer en kers.

Behalve nachtvlinders (geen enkele dagvlinder is tijdens het wilde soorten etmaal ontdekt) zijn er ook nog tientallen kevers, (blad)wespen, wantsen, vliegen en andere insecten ontdekt. Zie hiervoor

waarneming.nl:

https://waarneming.nl/users/82005/photos/?date_after=2024-05-17&date_before=2024-05-18&species=&species_group=&country_division=&rarity=&search=lievensberg&likes=&advanced=on&location=&sex=&month=&type=&validation_status=&life_stage=&activity=&method=

[18&species=&species_group=&country_division=&rarity=&search=lievensberg&likes=&advanced=on&location=&sex=&month=&type=&validation_status=&life_stage=&activity=&method=](https://waarneming.nl/users/82005/photos/?date_after=2024-05-17&date_before=2024-05-18&species=&species_group=&country_division=&rarity=&search=lievensberg&likes=&advanced=on&location=&sex=&month=&type=&validation_status=&life_stage=&activity=&method=)

Een vondst die bij de deelnemers tot de verbeelding spreekt is die van een paddenstoelenvlieg, Keroplatidae indet.. Onder een tonderzwam op een berk wordt een spinsel ontdekt en na

voorzichtig open maken zien we krioelende maar vrij grote larven die we niet meteen thuis kunnen brengen. Suggesties als bloedzuiger komen op maar zijn niet houdbaar. Uiteindelijk is het meest waarschijnlijk een paddenstoelenvlieg al lijken de larven proportioneel met hun 3-4 cm lengte aan de grote kant.

EVZ Roosendaal Watermolenbeek

Begin mei is het een paar dagen droog en zonnig. Tijd om wat vlinders en libellen voor de EVZ te scoren. Het is echter nog niet warm genoeg of het gebied is weer minder interessant of biodivers geworden. Het totaal aantal soorten dagvlinders blijft voorlopig steken op 6, libellen op 3 en hommels ook op 3. Voorlopig zullen we blij moeten zijn met het oranjetipje en de weidebeekjuffer, doelsoorten van de gemeente. Leuke bijvangst zijn de larven van het sneeuwbalhaantje op de Gelderse roos (foto).

Kortenhoeff en Staartse heide

Ook in de gebieden van Staatsbosbeheer in het Grenspark worden dagvlinders gemonitord. De oogst is ook hier nog matig met 8 soorten. Tot twee keer toe 3 groentjes zien is wel heel leuk. Het is maar een eenmalige waarneming maar de eerste keer zijn de waarnemingen verspreid over het gebied, de tweede keer zijn er 3 vlinders op één boom. Een geïsoleerde boom midden op heide. Misschien wel een baltsboom.

Literatuur

Entomologische Berichten 84 (3) juni 2024

In dit nummer onder andere:

- Plant-gemedieerde interacties tussen insecten;
- De aanbeveling om meer onderzoek te doen naar presentie en biologie van nachtvinders om op basis daarvan beheeradviezen te kunnen formuleren;
- Waarnemingen van geïmporteerde schorpioenen in Nederland;
- Een nieuwe schildwants en een nieuwe dwergcicade voor de Nederlandse fauna.

